

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

Nyomda és kiadóhivatal

Brassó. Kapu-utca 60 szám. — Telefon szám 177.

ELŐFIZETÉSI DIJ

helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
egész évre 20 k, fél évre 10 k, negyedévre 5 k.

Egyes szám ára 8 f., kapható:

kiadóhivatalban, Gross G., Polanek F., és Friedmann F., urak üzleteiben.

Felelős szerkesztő:

Dr. VAINA GÁBOR, ügyvéd.

Szerkesztőség: Kapu-u. 60.

Értekezhetni:

d. e. 8-9 és d. u. 2-4 óráig.

Telefon szám 177.

HIRDETÉSI DIJ:

2 hasábos garmondsor v. annak helye 1-szeri hirdetésnél 24 f.
3 hasábos garmondsor 16 f. Nagyobb és többzori hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 60 f. bélyeg-dij fizetendő.

Nyilttér sora 30 f.

Hirdetések és nyilttéri cikkek díja előre fizetendő.

MEGHÍVÓ.

A brassói választópolgárok az 1900. évi márczius hó 25-dikén Vasárnap d. e. 11 órakor az „Orient“ (Nr. 1.) szálló nagytermében közgyűlést tartanak, a melynek tárgya lesz:

1. Jelentés a Brassói Magyarország Intéző Bizottságának múlt évi működéséről.

2. A szükséges választások.

3. Időközben felmerülhető ügyek.

Ezen közgyűlésre a választópolgárokat tisztelettel meghívja

Brassó, 1900. február 28. tartott üléséből

A Brassói Magyarország Intéző Bizottsága.

A tisztviselők munkássága.

Brassó, márcz. 21.

Rég történt biz az, midőn az 1872-iki felirati vitában Sennyey Pál kimondá ezen jelentős szót: „nálunk a közigazgatásban ázsiai állapotok uralkodnak!“ Az egész nemzet megdöbbsent e kijelentéstől s kutatta az okait ennek.

A valódi okra azonban későn jöttek rá, hogy a baj nem a belügyi ellenőrzés hiányában keresendő, sem a megyei tisztviselői kar szakképzettségi avagy kevésbbé munkaszeretete hiányában keresendő a baj, — hanem a túl munka halmazában és még inkább a nálunk divatozó irásos aktusokban van és kell találnia a baj kut-forrását.

Mi jelenleg a közigazgatási tisztviselők munkássága?

Jelentések, kimutatások, statisztika.

Holott például mi értelme van annak, hogy a köteleességszerű havi pénztári vizsgálatról szóló jegyzőkönyvek a vonatkozó összes tabelláris kimutatásokkal együtt a belügyminiszterhez felterjesztessenek. Hiszen, ha az a pénztárvizsgáló bizottság nem talál hibát a pénztárban, nem veszi észre, hogy sikkasztottak, hogy vegye észre az írott jegyzőkönyvből az a miniszteri közeg, mely a pénztári könyvek rovincsolásánál, a pénztár megolvasásánál nem volt jelen?

Nálunk a legnagyobb súlyt arra helyezik, hogy a kellő ellenőrzés lehető legyen. És e miatt temetkeznek tisztviselőink el a sok irásos akta közé. Ennek aztán végkövetkezménye az, hogy a felelősséget mindenki másra igyekszik háritani, különösen a pénzügyi felelőség vétetik komolyan, t. i. a felelőség azon esetekben, a hol a kincstár lett megkárosítva, azért ezen esetekben a felelőség mindig komoly volt. Ennek következtében a törekvés az volt, hogy elsősorban e tekintetben fedje magát minden tisztviselő, a miniszteri tanácsostól le a községi jegyzőig.

A közigazgatási reform kérdésének a megoldása a küszöbön áll, ezt oly szellemben kell megoldanunk, hogy a bizonyos mérvű decentralizáció mellett az önkormányzatnak tágabb tere adassék a megyék-, városokban, a mi mint befolyással lesz arra, hogy az irásos sablonszerűséggel szakíthatunk, a mi a tisztviselők munkakörét fogja kevésbíteni.

Mert, hogy a fentebbi példára hivatkozzam, vegyük számításba azt, hogy a hivatalvizsgálatokat a fő-, alispánok teljesítik minden járásban, minden rendezett tanácsu városban, — mért ne lehetne annak a főispánnak, a ki kezét a vármegyei közigazgatás úterén tartja, szabadkezet adni az ily dolgok elintézésére, a helyett, hogy vaskos jegyzőkönyvek irassanak s küldessenek fel. Ha most vesszük, hogy 65 vármegye van, 25 törvényhatósági joggal bíró város, 106 rendezett tanácsu város, 413 járás, összesen 609 vizsgálati jököny kerül a vármegyékből a központba.

Micsoda önkormányzat az, a hol a legutolsó gombkiadás is csak úgy válik ténynyé, ha fenn jóvá hagyatják? Évekkel ezelőtt történt, hogy Kolozsvár képviselőtestülete elhatározta, miszerént a költözési idény ne Szent-György és Szt.-Mihály napkor legyen többet, hanem október és április elsején. Hosszu fel és leirat keletkezett ebből, fenn nem hagyták helybe, mig végre ad akta tétetett a helyben nem hagyás, és „gyakorlati“ uton oldatott meg a kérdés, a

a képviselőtestület kívánata szerint történik a költözés.

Önkormányzat az ilyen? Szakitunk tehát a sok felesleges irási adminisztrációval és oldjuk a közigazgatási reformot szabadelvű szellemben meg, mert a jó közigazgatási intézmény csak így valósítható meg.

Belföld.

Brassó, márcz. 21.

A képviselőház tegnap folytatta a földmivélsügyi költségvetés részletes tárgyalását. A vita folyamán elhangzott felszólalásokra Darányi miniszter reflektált, kit a tárgyalás befejezésekor lelkesen megéljeneztek. Szünet után megkezdtek a kultusz tárcza költségvetésének a tárgyalását. Wlassics minisztert Zsilinszky államtitkár helyettesíti. E tárczánál felszólaltak: Lehoczky Antal, a ki a magyar államesszme hathatósabb terjesztését kívánta; Boda Vilmos a tanári kar érdekében beszélt, végül Komjáthy Béla szólott.

Képviselői körökben az a vélemény, hogy a költségvetés tárgyalása e hó végeig be lesz fejezhető, mire az appropriáció vita egy-két napnál többet aligha fog igénybe venni.

A radnai kerületben Kossuth Ferenc rokonát, Kossuth Pál földbirtokost fölléptetik képviselőjelöltnek.

Külföld.

Brassó, márcz. 21.

Bécsi udvari körből eredő értesítés szerint, Ferencz Ferdinánd főherczegnek morganatikus házassága Chotek Zsófia grófnővel immár elhatározott dolog. A házasság legközelebb meglesz. Chotek grófnő a királytól a Konorist herczegnő címet kapja.

Stefánia özvegy trónörökösné esküvője napját illetőleg két verzió kering; az egyik szerint f. hó 22-én, a másik szerint f. hó 24-én lesz az esküvő.

Krüger elnök kijelentette, hogy a köztársaságok függetlenségének megahagyása esetén kész a legmesszebbmenő engedményekre és a Chamberlain által óhajtott reformokat megfogja valósítani. A két köztársaság bizonyos kárpótlás fizetésére is hajlandó volna.

Egy magyar találmány.*)

(Vége.)

Brassó, márcz. 21.

Irinyi János 1811-ben Nagy-Létán született. Bár a jogot elvégezte, mégis követte a technikai tudományok iránt érzett hajlamát és beiratkozott a bécsi polytechnikára.

Meissner tanár előadása közben, midőn az olom hyperoxyd és kénvirág keveréke nem akart dörzsölés közbe meggyulni, jutott arra a gondolatra, hogy a keveréket P. hozzá adásával gyulékonyabbá lehetne tenni.

Mikor I. ezt megpróbálta és társainak az első Py. megmutatta azok, váltig biztatták, hogy vegyen reá privilegiumot, szabadalmat.

Ismernünk kell az akkori viszonyokat, hogy megérthessük I. aversióját, ellenszenvét ez intézmény ellen, melyet mint minden oly osztrák törvényt, mely Magyarországon még ismeretlen volt — megvetett.

Mikor egy barátja megismertette vele Römer Istvánt, egy Bécsben lakó magyar gyufagyárost, akkor ő sok gondolkodás nélkül eladta 3 huszasért azt a találmányt, mely milliókat jövedelmezett — másnak.

Később maga is megbánta könnyelműségét és concurálandó a bécsi gyárossal, Pesten egy gyufagyárat állított fel, melyről egy akkori lap inígyen emlékezett meg:

Gyujtófák Pesten.

„Ha igaz, a mit a természetről mondanak, hogy a kicsinyekben is nagy, a vegytanról szinte meg kell vallanunk, hogy a gyufáknál oly jeles mint a platina felolvasztásánál villám által.

Ne gondoljuk tehát, hogy a vegytanár csekélységgel bibelődik, mikor gyufákat gyárt. Tudományát ő igen szépen és közhasznulag gyakorolja, erszényének szinte úgy javára mint az uracsnak, ki hamar akar tüzhöz jutni szerelmes levélkéjét bepecsételendő, és mint az öreg urnak, ki pipára gyujtani s végre mint a kisasszonykának, ki égő gyertyára szorult, de épen most nincs akaratjában más módhoz folyamodni.

És mi szép dolog e gyufák ügye!

Ha Augusztus és a rómaiak idejében gyufák lettek volna, a szent tűz elalvásáért egy szűzet sem temettek volna el elevenen, mert a szerencsétlen csak egy dörzsöt adott volna a gyufának, hogy a láng lobogjon.

Egy ilyen nemrégiben keletkezett gyufagyára van Irinyi János ur hazánkfiának Pesten a József-városban az Ősz és József utcza alsó szögletén, Tajnai házában, honnan a legolcsóbb és legjobb gyufákat rendelhetni meg, szerzőket és zajtalanokat, a látogatóknak pedig jogukban áll ingyen cigáróra gyujtani, 100 kenesgyufa 1 frt 15 kr.

Ki ezen gyufákat veszi, a mellett, hogy jobbal és olcsóbbal látja el magát mint közönségesen, még azon örömben is részesülend, hogy egy honi vállalatot segél elő.

Irinyi gyujtógyára röviddel ezután az egyik versio szerint tönkre ment, a

*) A „Brassói Nemzeti Szövetség“ által f. hó 4-én rendezett szabadalóadásán felolvasta D e l e j Dező ur.

másik szerint pedig csak azért csukatott be, mert Irinyi a szabadságharczba ment activ részt venni sok haszonnal működven a lópor gyárak körül.

Egy anekdota szerint, midőn barátai azzal gunyolták, hogy mások szedték le a találmányáról a tejfelt, azt felelé, hogy „Sebaj, feltalálók én még különb dolgot is“!

És feltalált egy kenőcsöt, melytől a kopott piros esizma egyszeri bekenéstől olyan lett mint az uj. Bár a kenőcs hatása tényleg meglepő volt, mégis nyakán hagyták a debreczeniek, mondván, hogy nem kell olyan subick, nekünk a kit nem kő kefélni!

Eredeti az a tudósítás, hogy 65 évvel ezelőt Párisban a gyufát mint ajánlották.

„A Place de la Bourseon 1836-ban egy bohóc jelent meg s midőn zajos lár-májára sok nép esődült össze, megemelte Napoleonéhoz hasonló pofoncsapott kalapját s dörgő hangon így szólt:

Hölgyeim és Uraim! Midőn először jelenek meg e kiváló piaczn Párisnak, a világosság városának, én, a ki szintén világosságot terjesztek, a gavallér ember és a francia legszentebb kötelessége ellen vétenék, ha beszédem nem azzal kezdeném, hogy Önöket hölgyeim és uraim a legmélyebb tisztelettel üdvözlöm.

Rövid leszek: én nem vagyok kuruzsló, nem ajánlok Önöknek holmi orvos-ságot, mely jó a tyukszem ellen is, meg segít a nátha ellen is, én csak azt mondom, hogy világosságot terjesztek.

Tegyük fel, hogy Önök egy este hivatalosok Lajos Fülöp királyhoz, hol jelen a királyné és az udvar.

A fényes termet egyetlen gyertya világítja meg, — ez elalszik, — az összes királyi perszónák mind sötétségben vannak. Hogy lehessen ezen már most segíteni? Talán az ősi acél-kova-taplót veszik Önök elő? Az nehezen gyulad meg. Vagy talán a vitriolos gyujtóhoz folyamodnak? Isten ments, még ki találna égni az udvari hölgyek ruhája. Nem! Önöknek mint elmés embereknek, mint a haladás barátainak, zsebökben egy szál német chemiai gyujtó.

Előveszik, végig huzzák és ég! Tesék német chemiai gyujtó, mesés olcsó áron, öt szál egy garas.

A sokaság pedig törte magát a német chemiai gyujtóért és vasárnaponkint ha jól viselték magukat a gyermekek, a szülők megmutatták nekik, hogy lehet egyszerre világosságot csinálni, ha a király és családja sötétben van!

E történeti adatok után reá térek egész röviden a gyufa gyártására.

Fa anyagul fehér fenyő, nyárfa, ritkábban tölgyfa használtatik.

A kiválasztott fát kellő gépezet segítségével mind apróbbá vágják, mig végre megfelelő szitán osztályozzák, a rosszat kiselejtezve. 10 munkaóra után kész a k. b. 28 millió száka.

A szálkákat egy géppel szépen sorjába rámakba rakják és egy nagy lapon 2-3 mm. vastagságban felkent gyujtó massába mártják.

A keverék úgy készül, hogy mézgát vagy dextrint vízben felolvasztanak, jól össze keverik a P. val mig egy tejszerű emulsiót nem nyernek; végül beledják az olom-superoxydot vagy memigét és a festő anyagot p. u. kormot.

Az ezen keverékbe mártott gyujtókat miután előbb kénnel bevonták, meleg levegővel fűtött kamrákba szárítják.

Sajnos azonban, hogy ez a gyártás nagyon káros a munkásokra. A gyujtóban levő P. ugyanis nagy méreg és hatása különösen abban áll, hogy a fogakat, csontokat tönkre teszi, úgy hogy számos munkás meg esontszu következtében tönkre.

A gyufában levő P. gyomorba jutva kellő mennyiségben, óriási kinok között halált is okozhat.

Ha véletlenségből phosphor mérgezés állana elő, a megmérgezettnek rögtön langyos tej és terpentín olaj adandó ellen-szerűl be.

Valóságos korszakot alkotó találmánya volt Lanström svéd vegyésznek az, midőn Jönköpíngben 1845-ben KClO₃ és kén-antimon keverékéből álló phosphormentes ugynevezett biztonsági vagy svéd gyufákat előállította.

A doboz falán van a phosphor min alaktalan vagy vörös p. mely állapotban az immár nem mérges.

Hátrányául rojják e gyufáknak csak azt, hogy csak a doboz falán gyul meg, de meggyulad az ha egy sima felületen p. o. üveglapon vagy egy papíron hirtelen végig rántják.

Nincs messze az az idő, midőn más gyufát mint svéd gyufát gyártani tilos lesz ha csak egy teljesen P. mentes gyufát nem találnak fel.

A belga tudományos akadémia ugyanis 10000 frt pályadíjat tűzött ki teljesen veszély nélküli gyufa előállítására.

Midőn ezt tisztelt hallgatónak szives kísérletezés végett tudomására hozom — megköszönöm az irántam tanusított figyelmet.

HIREK.

Brassó, márcz. 21

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Brassó vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 29-én délelőtt 9 órakor a tanácsház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Az állandó választmány ülése a rendes helyen (vármegyei ülésterem) f. hó 28-án d. e. 9 órakor fog megtartatni. A közgyűlés tárgya 28 pontból áll.

— **Szabadalóadás.** A jövő vasárnapi szabadalóadásán, a mint már irtuk dr. Zakariás János ügyvéd tart előadást és pedig „A hazai ipar és iparkiallítás“ czímmel.

— **A Brassói Magyarság Intéző Bizottsága** f. hó 22-ikén csütörtökön este 7 $\frac{1}{2}$ órakor az Erdélyi-féle sétatér vendéglő külön termében ülést tart, melyre a tagok ezuton is tisztelettel meghivatnak.

— **Tavaszi dal.** Nagy nap vagyon máma — hogy mért? megmondja-e makáma. — Ma köszönt be a tavasz — az — csak úgy a kalendáriumba — mert ezer tüzes bumba — a bonda — még mindig szükséges nagyon — s ha a fagyon — vigan kopog a lábad, — s a széltől, hidegtől szemed könybe lábad, — nem ismered fel félvilágért a tavaszt, — mely akaszt — bundát, prémes kabátot fogásra — vagy ha garasra — inkább szükséged leszen — s cserélni vágyol felöltöt zord mezen — a moly mentesítő intézetbe. — S te szép tavasz, már meg bocsáss, hogyigy vezet be — poét ad dálnokod, — Okot — magad adál

e dalra, — mert, hogy ha jobbra balra — esik tekintetem a hóra — s a Nemere, e honi bórá — süvöltve zug fülem körül — ábrándos szívem neked nem örül. — De mégis, a baj haszonnak soh sem teljes hiánya — s ha igy esett, ám hordja el a kárnya — haszon e bajban is akad. — S ha nem fakad — a lágy zefir nyomán himes virág — s az ág nem zöldülis hangos pacsirta dalra — a falra — sem mász az ember bős versek mián. — Tavaszi dalban a hiány — a szerkesztőre, égi béke, — s ha berekedt sok költői gége — vigan ragyog szemünknek kéke. — Azért a béke legyen e zord tavasszal — e durczás szeszélyes vén kamasszal. — Ime igaz, a közmondások éke — a baj soh sem nagy, ha jó a vége. (—i).

— **Charlie néne.** A helybeli protestáns jótékony nőegylet műkedvelői előadást rendez április hó elsején a Vigadóban. Ez alkalommal egy kiváló 3 felvonásos angol bohózatot, **Charlie néne** jét hozzák színre, még pedig a már nagyban folyó próbák alapján ítélve, a lehető legügyesebben. És ez nem is csoda, mert hiszen városunk legügyesebb műkedvelői állottak össze, hogy egyfelől a jótékony-czélú szolgálják, másfelől pedig, hogy a közönségnek egy kellemes estélyt szerezzenek. Az előadást, a szokáshoz hiven, táne fogja követni.

— **Hangverseny.** A városi zenekar **Hedvig Gusztáv** szokásos évi megjutalmazására f. hó 25-én a vigadó nagytermében terített asztalok mellett hangversenyt rendez. A műsorból kiemeljük a következő érdekes számokat: **Rienzi** nyitány **Wagner** R-tól. I. magyar rapszodia **Liszt** **Ferencztől**. A hangverseny kezdete este fél nyolez órakor leend. Belépti díj 1 korona.

— **Megszűnt csőd.** **Ravai Nagy Elek** fogarasi kereskedő ellen a brassói törvényszéknél elrendelt csőd megszűnt.

— **Az iparhatósági megbizottak intézménye.** A kereskedelmügyi miniszter elhatározta, hogy az ipartörvény most folyamatban levő módosítását is tervbe veszi. Tekintettel arra, hogy az iparügyi közigazgatásban nem mellőzhető az iparosok, kereskedők önkormányzati közreműködése a miniszter ezt az intézményt továbbra is fenn akarja tartani, de az iparhatósági megbizottakat fel óhajtja menteni azoknak a feladatoknak teljesítése alól, melyek végzésére nem képesek.

— **Az osztálysorsjáték** tegnapi húzán 20.000 koronát nyert a 65.248; 10 000 koronát a 31.017 és 78.530 számú sorsjegy.

— **A képviselőház megsértése.** A Ház tegnapi ülésének elején **Perczel Dezső** elnök bejelentette a kolozsvári ügyészség azon fölterjesztését, hogy **Marostordamegye Mohács** községében egy román lakos többek hallatára durva sértésekkel illette a képviselőházat. Az ügyészség a háztól fölhatalmazást kért arra, hogy az illető ellen a büntető eljárást megindithassa. A Ház az elnök javaslatára az ügyet véleményezés végett az igazságügyi bizottsághoz utasította. — Ehhez hasonló eset eddig nem fordult elő.

— **Magyarellenes diákszövetség Bécsben.** A tegnap délután érkezett fővárosi lapok egy kiáltvány szövegét közlik, a melyből az tűnik ki, hogy a bécsi egyetem, magyar honosságú német ajku diákok agitációt akarnak kezdeni német nemzetiségi irányban. Az erdélyi szászok és a

délmagyarországi németek közt naczionalista mozgalmat akarnak kelteni. A tömegesen szétküldött kiáltvány magyarra fordítva, a következőképpen hangzik: „A magyar korona országaiból való német főiskolai tanulók egyesülete Bécsben. Jelige: Der Jugend Mut Der Alten Rat. Erzielt vereint Die beste That. A viszonyok nyomásának engedve, mi, a magyar korona országaiból származó német diákok, kényszerítő szükségét éreztük egy oly egyesület alapításának, melynek az a feladata, hogy az erdélyi szászokkal szövetségben, a mi törzsökös német apáink bátorságát a mi német jellegünk (Eigenart) és nyelvünk föntartásáért folytatott szent harcban újból lángralobbantsa, az ingadozókat erősítse és a hiveket az elfajzás gyanujá ellen megvédje. Minden igazi német földi s különösen mindenki, aki a mi ifju és fiatalosan üde némethitű sajtónkat figyelemmel kíséri, be fogja látni, milyen keserves szükség van anyanyelvünknek megint a komoly védelemre és arra, hogy a mi tanuló fiatalságunk a német gondolkodás, német érzés és német jelleg otthonával rendelkezék. Németek, ti, gondolatok testvéreitekre, akik tőletek távol a németségért küzdenek! És ti, földieink, ne ingadozzatok, legyetek erősek és egyetértők! Bécsben, 1900. márczius. Üdv! **Wettl**, elnök. **Mattes József**, jegyző. — A kiáltványhoz alapszabály kivonat van mellékelve, a melyből az látszik, hogy az új szövetség a német műveltség terjesztését célozza s német iskolákat akar alapítani Magyarországon. Az egyesület tagjai lehetnek „a bécsi főiskolába bejegyzett összes német tanulók a magyar korona országaiból”, de csakis **áriai** származású németek. (Tehát semíták nem.) — A kiáltványt szétküldő ifjak egyike: **Wettl** verseczi fiu, a ki a löcsei m. kir. állami főreáliskolának volt a növendéke s jelenleg a bécsi műegyetem hallgatója, a másik: **Mattes** bászági sváb fiu s egyetemi hallgató Bécsben. — A fővárosi lapokkal együtt, mi is azon reményünknek adunk kifejezést, hogy lessz mód arra, hogy ez a magyarellenes agitáció csirájában elfojtassék és bizonyosak vagyunk benne, hogy a kormány is ébren fog őrködni a felett, hogy az osztrák mételey ide át ne hurczoltassék.

— **Borkereskedők figyelmébe.** A zempléni vármegyei gazdasági egyesület **Sátoralja Ujhelyen** folyó évi április hó 26-án borkóstolással egybekötött borvásárt rendez oly czélból, hogy ott a tokajhegyaljai pin-czékben levő valódi tokajhegyaljai borokat a maguk eredetiségében bemutassa. A borkereskedők esetleg kívánt bővebb felvilágosításokat a zempléni vármegyei gazdasági egyesület titkári hivatalától **Sátoralja Ujhelyben** nyerhetnek.

— **Férfi Divat.** Szolgálatot vélünk tenni férfi olvasóinknak akkor, a midőn a „Férfi Divat” című időszaki közlönynek tavaszi számáról megemlékezünk s arra becses figyelmüket felhívjuk. A **Mangold Béla** **Kolos** által szerkesztett „Férfi Divat” című közlönye nemben egyedüli hazánkban Fölötte érdekes és hasznos tájékoztató ez az angol férfi divat köréből, számos eredeti angol divatképpel. A márczius 15-diki szám élénk és változatos tartalmából különösen kiemelendő a velszi herczeg levele a „Férfi Divat” szerkesztőjéhez, továbbá: „Az esernyő”, „A bot divatja”, „Divat Ujdonságok” stb. érdekesnél érdekesebb közlemények. A „Férfi Divat” megjelenik

márczius 15-én, június 15-én, szeptember 15-én és december 15-én. Előfizetési ára: évenként 2 korona. Egy szám 50 fillér. Kiadja: **Várady Béla**, Budapest IV. kis-hid-uteza 9.

— **A német császár bajusza.** A fővárosban megjelenő „Férfi Divat” című lap a következőkép írja le II. Vilmos német császár bajuszának történetét: „A bizonyos tekintetben vad külsőt kölcsönző, legyező formában fölfelé nyuló bajuszviseletet II. Vilmos német császár tette népszerűvé. Valamely ünnepély alkalmával a császár egyik testőrén pillantotta meg e különös bajuszformát, mely annyira megtetszet neki, hogy magához rendelte a testőrt. A szegény gárdista nagyon megijedt. Sejtette, hogy szokatlan bajuszviselete miatt nagy dorgatórium vagy büntetés vár rá. Nagy meglepetésére azonban a császár igen barátságosan fogadta és felkérte őt, hogy árulja el neki azt a titkos szert, melylyel bajuszát oly szép formában tartja. A testőr erre megnevezte fodrászát, ki a császár parancsára az udvarhoz rendeltetvén, udvari fodrászi címmel a császár szolgálatába lépett. A szerencsés fodrász bajuszkötői révén rövid idő alatt nagy vagyona tett szert, elkísérte a német császárt palesztinai utjára is és ezen szolgálataiért a „jeruzsálemi kereszt” kitüntetést nyerte. II. Vilmos bajuszviselete Németországban nagy elterjedésnek örvend és valóságos nemzeti jelleget öltött.

— **Állategészségügyi kimutatás.** A „Földmívelési Értesítő” f. hó 18-iki száma szerint a ragadós állati betegségek állása Brassó megyében márczius hó 14-én a következő volt: Takonykór és bőrféreg: hét-falusi járás: **Pürkerecz** 1 udvar.

A magyar királyi szab. Osztály-sorsjáték tegnap megejtett 6. osztályu első nagy huzási napján általunk eladott sorsjegyekre a következő nyere-mények estek:

50281 számra 2000 korona

87273 „ 1000 „

7223 „ 500 „

86183 „ 500 „

91440 „ 500 „

A szerencsés nyerők ez alkalommal újból kizárólag brassói lakosok.

A még jövő hó 10-éig tartó huzáshoz sorsjegyek kaphatók.

1/8 sorsjegyek à 20 korona

1/4 „ „ 40 „

1/2 „ „ 80 „

1 „ „ 160 „

Adler L. Jakab és testvére

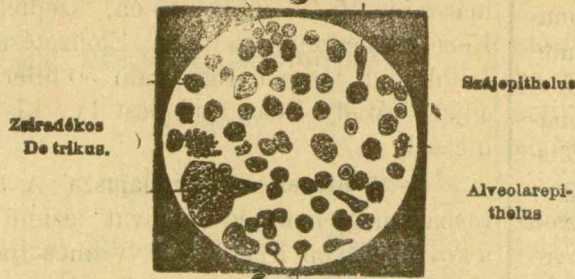
bankbetéti társaság üzlethelyiségében.

Foulard-selyem-ruha

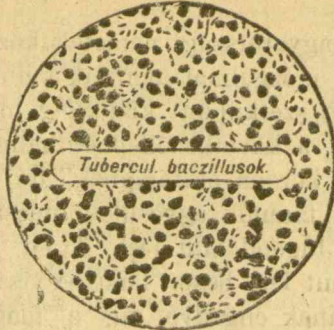
8 frt 40 krtól feljebb — 14 méter! postabér és vámmentesen szállítva! Minták postafordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 trtől 14 frt 65 krig méterenként.

Piros vértörmelékek.

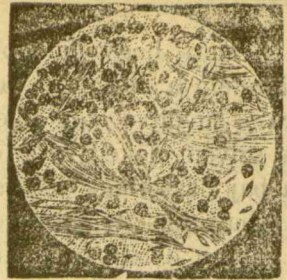

Avult Bronchitis sputum, pathognoetikus állomány nélkül.

Avult Bronchitisben szenvedő sputumának mikroszkopikus képe.

Egy tuberculosus sputumának mikrosk. képe.

Lyden félé Asthma kristallek.

Asthma bronchialeben szenvedő sputumának mikrosk. képe.

Mindannak dacára, hogy a Weidhaas Pál féle gyógymódszernek — ki azt saját testén kipróbálta — terjesztési ügyében már sokféle alkalomra igénybe véve — az mégis, mint az egyes levelekből kitűnik, nem elengedő ismeretes. Az

Asthmában

Bronchiakatarrius-, tüdővérzés,-

tüdőbaj-, gyomorhajban

szenvedők, ezrei közül kik ezen módszer útján állandó segítséget, nem csupán ideiglenes enyhítést találtak, sokan voltak, kik ama gyógymódszert csak nagy csalatkozás után alkalmazták és már minden remény nélkül gyógyulásukra a kívánt eredményt azonban mégis elérték.

Bebizonyítható tény az, hogy a leg és legtöbb esetben, ama fölötté örvendetes eredmények — melyek a Weidhaas — féle gyógymódszer által el lettek érve, emez csak akkor jön igénybevéve, mikor már minden más kipróbáltatott és hasznalannak bizonyult. Ehhez járul még ama körülmény, hogy ez betegekre illik, kiknek gyomra a megelőző orvoslás által gyöngített minnek következtében a beteg ellenállóképessége és életereje esőkintetett. Epen ezen betegek, illetőleg azok, kik későbbben meggyógyultak, — fejezik ki leveleikben sajnálatukat a fölött, hogy a Weidhaas féle gyógymódszert már előbb nem ismerték és kívánják, hogy a számos bajtársat terjedelmes ismertetés útján e módszer üdvös eredményeire jó korán figyelmeztessék.

Hisz magától értetődik, hogy ilyféle baj annál könnyebben irtható, mennel előbb neki megyünk az irtásnak, komolysággal és alaposzággal.

Szükkeblőség tehát, ha a Weidhaas féle gyógymódszer útján elért gyógyítás hirdetését kérdésként tekintik. Megtudhatják e a világ betegei más módon, hogy bajuk elhárítása minden ellenkező vélemény dacára mégis lehetséges? Menynyit ér egy remény nélküli szenvedőnek egy ilyen utbaigazítás a valószínű megmentéshez! Csak az, ki már maga beteg és kétségbeesett volt — tudja azt becsülni. Ostobaság volna ez

E helyen még arra utaltassék, hogy nem mindig ugyanazon gyogyeredmények tételnek közhírré, hanem hogy hirdetésem mindenkor az általam rendelt orvoslást rendkívüli hatásának újabb bizonyítékait terjesztik elő. Még azt is szeretném hangsúlyozni, hogy teljes lehetetlen volna a gyogyeredmények összességét közzé tenni, oly nagyszámú.

3850. Gleichenberg, fürdő Villa utca.

Ime két éve, hogy bizalommal Önhöz fordultam és mondhatom — hála Istennek — nem csalatkoztam. Ha ezt közzé akarja tenni akkor nagyon szívesen adok felhatalmazást hozzá. Ha még emlékszik, akkorában Szabadkán, Magyarországon laktam **vert hanytam** és állandó szívizorulásom volt na léleketet vettem. Gyógymódszere mindezt rendbe hozta nálam. Azóta mindenkit hozzám hasonlóan panaszkodott, Kegyedhez utaltam, az elmúlt évben is irtam egy más nevében. Ket évvel ezelőtt sem járn sem kocszini nem tudtam, hordszékhez kellett folyamodnom. Ma órák-hossziglan tudok gyalogolni haborítlanul alusom át az egész éjszakát stb. Akkorában közel voltam a kétségbeeséshez és ma vidáman nézek a jövő szemébe. Ma azonban egy leány ügyében, mely stb. stb. Kiváló halamat újból ismételve maradok örökké hálás Mari Kr-né.

3856. Mugran-körítz (Cseherdó)-ból írta I. K. ur:

31 éves vagyok. Teljes 3 év óta szenvedek erős **melibajon**, mely évről-évre gonoszabb lesz. Telen naponta áll be a roham. A roham előtt aggodalom vesz rajtam erő, minden csekélység miatt feletem és retegés száll reám. Szívem erősen remeg és a gyengesség miatt sem beszélni sem mozogni nem tudok. Ugyisint erős fejtájában szenvedek, miáltal emlékezőtehetségem nagyon gyenge. Erős nyomás mindkét halántekomon és homlokomon közel hoz gyakran a kétségbeeséshez. Ezen izgatás nap-nap után és mindig hevesebben áll be, úgy hogy lankadságból már csak alig tudok járnai. Az orvosok **ideggyengesség**-nok tartják, de minden kísérletük dacára nem tudnak a baj alól megszabadítani. Még meg kell jegyezmem, hogy nem épen ritkán szédülési rohamok állnak be. Köhögésem száraz, nyál kevés, a gyomrom gyenge, lábaim hidegek. Minthogy már sok halálevelet melyet Önhöz intéztek, olvastam volt, én is helyezem Önbe bizalmamat és kere tanácsában engemet is részesíteni.

Tisztelettel I. K.

Ez az ember már sokat megkísérelt. Az orvosok közül legtöbbben idegbetegségnek, ideggyengeségnek tartották, míg végre egy orvos, már öreg ember, azt mondotta neki: Az Ön baja astmatikus. De segitem rajta ő sem tudott. A baj, igaz, makacs volt és beteges kezdetben, mikor a javulás még nem állott be, gyakran kellett figyelmeztetni, hogy a rendeletekhez tartsa magát. De végre mégis javultak a jelentések. A beteg haladó javulást jelentett és a napokban azt írja,

Tisztelt ur! A tapasztalat és az eredményről meggyőződve szükségesnek tartom Önnek jelenleg constatálni, hogy rendelvényeinek engedelmessé, hosszú és makacs bajomból teljes megelégedésemre kigyógyultam, miután annak idején már több orvostudor tanácsát is hasznalannul kerestem. A mire 3 év alatt egy orvos sem volt képes, a tulságos gyógyszer dacára, azt kevés rendelvényei tudták létrehozni. Nem is találok a kellő szót, hogy kellően megköszönhetném. Ha esetleg jelen soraimat a szenvedők érdekében közzé tenni méltóztatik, én arra nagyon szívesen felhatalmazom. Alázatos szolgája I. K. Eisengrub-Körítz (Csehország).

3844. Özvegy M.-né Hartliebsdorf-ból, Post Deutmannsdorf, Schlesien, következőt ír:

Miután gyógymódszerének eredményeiről az újságban olvastam, bizalomteljesen én is fordulok Önhöz. Évek óta tüdőbeteg vagyok. Tüdőgyulladásom már háromszor volt, a közben idegláz es mindenkor azt állították hogy: **idült szív es tüdőbaj**; már egy évnél több idő óta a házói avagy csak a legcsekélyebb munka elvégzésére képtelen vagyok, mintha léleketem megakadályankor. Ha lépcsőn végig kell mennem, úgy gonosz egy muuka az reám nevez mert a levegő nem elegendő. Gyakran megrázkódom na nyugodtan ülök vagy az ágyban is, mint ha lázam lenne, mire azután teljes lankadság és izzadás szokott beállni. Az éjszakákat ülő posztionban előrehajolva kell töltömem stb. A levegőzést és ágybamenést nagyon lassan kell eszközölnöm, mert különben sokaig kell ülnöm, míg betakarodzhatom. Szívem egyfolytában lüktet, a beszéd, nagyon megerőltet és csikarja, kaparja nyakamat stb. Nyálam nagyon nehezen olvad és léleketem sivit és horkol. Ezenel kérem engem, válaszban részesítenni, valjon Ön is gyógyíthatatlannak tartja e tüdőtmet, mit már ismételten hantottam. Ha más véleményen van, akkor kérem, segítsen tanácsával és segélyével.

Bár kevés kilitás volt-ilyenmü leírás után teljes gyógyításra, a bajt azonban mégis csökenteni és javítani lehetett. A beteg megkezdte a gyógymódszert. Egy néhány hétre rá M. asszonyságtól következő levelet kaptam.

Igen tisztelt Weidhaas ur! Legnagyobb örömemre értesíthetem, hogy jobban vagyok már valamivel, a mint azt alább álló válaszokból meglátja (következik a válasz a jelentési iv egyes kérdéseire.)

A rea következő jelentés még kedvezőbbben hangzott. Most már azt írja M.-né:

Nagyon tisztelt Weidhaas ur! Miután utolsó rendelvényei szerint még további három hétig élttem, ma legnagyobb örömemre értesíthetem, hogy állapotom igen jó. Napról napra javul és boldog-

LEVELEZÉS NEMET NYELVEN KÉRETIK.

nek érzem magamat. Könnyedén járok a lépcsőzeten, könnyen megyek ágyba, kinyújtózkodva feküdhetek, ugyisint feloldalt, nyugodtan alszom mire évek óta nem voltam képes, többet is ehetem és munkámat akadálytalanul végezhetem. Fogadja ezért legforróbb köszönetemet. Nagytisztelettel fogok mindenkor Önről megemlékezni és mindenkinek ki hasonló bajban szenved gyógymódszerét legmelegebben ajánlani. Szívesen átadom halámat hirdetésben, ha anyagi körülményeim megengednék azt; miért is kérem elegendek meg írásbeli hálammal. Örökké megmentőmnek fogom tekinteni. Kiváló tisztelettel özvegy M.-né.

4845. Sz. k. Fleischer tanító B.-ből következőt írja:

70 éves vagyok, majdnem vak, évek óta

asthmában szenvedek. Járkálás és különösen a lépcsőmászás nagyon nehezemre esik, ha felértem, úgy gyakran azt sem tudem mit kezdjek levegőhiány miatt. A beszéd is nehezemre esik. Köhögésinger és szédülés állandó nálam, a nyál nyúlós, keverék nélküli. Bár erős nem vagyok, a hajlás mégis nagyon nehezemre esik, a legcsekélyebb mozgás vagy foglalkozásnál érzem a legnagyobb levegőhiányt. Gyakran nyomást érzek hasamra, a mi léleketemet nagyban megnehezíti. Szélszorulásnak tartom. Ha ez nem jelenik meg, úgy megkönnyebbülök. Gyakran görcsös köhögés száll meg, mely minden eszméletemet elrabolja; hasonló rohamoknál hozzám tartozóimnak hamar kell odaugraniok, hogy tartanak és segítsenek. A szívtájéka körül érzek olykor egy sajátos fájdalom, mely gyakran ismétlődik. A fulladásrohamoknál nem tudok az ágyban maradni, gyakorta ülök éjjel a pamtagon. Sok orvos kezében voltam. anélkül hogy segítettek volna. Egy orvos azt tudatta velem, hogy tudóm tulságos nagyok. Most, már csak az Ön tanácsát kérem.

A ki valaha ilyenmü szenvedőt látott, tudja valószínűleg azt is, hogy mely kétségbeesett erőlködésekhöz folyamodik az ember, hogy enyhülést szerezzen és hogy a legismertebb gyógyszerek a legtöbb esetben még a legkisebb segélyt sem nyújtják. Ezen örögur a Weidhaas-féle gyógymódszer s erint kezeltetett. Ha ezen módszer különben nem nagy követelményekkel áll a beteg elébe, úgy jelen esetben mégis jókora mérték erely e kitarítás volt szükséges, 9 levél lett váltva. A beteg lelkiismeretesen figyelte meg a kapott rendeleteket. Lassacskán javult állapot, minden levélben lön egy kis javulás jelentve és a gyógyítás végeztével Fleischer tanító azt írja:

Tisztelt Weidhaas ur!

Azt tartom, hogy a gyógyítás vége felé járok. Jól vehetek léleketet már jó sok idő óta nem horkolok, köhögés és nyárlól majdnem szó sincs. Estétki reggelig tudok aludni. Baj nélkül megyek a lépcsőn. Az étel jól esik. Fogadja újból köszönetemet.